

essentiële dingen omlijnt, dan is het Pina Bausch wel."

Het zogenaamd amateuristische voorlezen, de onverstaanbaarheid, doet sommigen dan weer denken aan Jan Decorte.

"Voor mij is het nog niet amateuristisch genoeg. Het mooiste wat ik ooit gezien heb, is de eerste keer dat Fumiyo haar tekst las, toen ze hem nog nooit onder ogen had gehad. Dat was in Wenen. De directe realiteit van de moeite die ze had om die tekst te lezen vond ik zo aangrijpend, in combinatie met de inhoud van wat ze las. Op een bepaald moment dacht ik eraan het nog veel moeilijker te maken en haar telkens een andere tekst te geven. Maar dat fragment was te essentieel, en het was essentieel dat zij het las. Ik zou ook veel liever hebben dat Michèle Anne in een andere taal las, niet in het Frans."

Stoort het je dat dingen volkomen de mist ingaan?

"Dat vind ik niet erg. Dat hangt ook samen met de choreografie: op bepaalde momenten maken we zoveel lawaai dat je niet kan begrijpen. De tekst van Roxane wordt op een bepaald ogenblik bijna volledig aan flarden gereten omdat wij beginnen te lopen."

Bon, ça passe !

Wat je uiteindelijk 'gezegd' wil krijgen, heb je daar een klaar zicht op voor je aan een productie begint?

"Rosas danst Rosas, Fase, en ook de nieuwe voorstelling, dragen heel erg het beeld van dingen die mij op dat moment emotioneel bezig hielden. *Violin Phase* in *Fase* is echt zoals ik op dat ogenblik was, het vechten, die bewegingen van door alles klauwen en zo zullen we er komen. *Rosas danst Rosas* is helemaal gevoed door hoop en de wil om te vechten... Er zit al een bepaalde moedeloosheid in, een gevoel van eenzaamheid, denk ik. Ik heb vreselijke scrupules om die dingen zo expliciet uit te spreken omdat ik mijn eigen gevoelens ook zo wantrouw. Gevoelens zijn tegelijk heel direct en heel relatief in het leven, tijds- en situatiegebonden. Als je echt pijn hebt omdat iemand je verlaat, zijn die gevoelens heel reëel en relatieveer je niet, gelijk weet ik 'Bon, ça passe'."

Ondanks die scrupules, laat je toch maar flink in je ziel kijken door honderden, duizenden mensen.

"Dat is toch eigen aan theater, aan eender welke kunst."

Je beseft heel goed dat je die gevoelens moet relativeren, maar anderzijds fixeer je ze toch?

"Bij het maken van zo'n voorstelling beleef je een proces waarbij je dingen in jezelf buiten jezelf brengt. Je zoekt naar vormen die gevoelens weergeven en op zichzelf kunnen bestaan. Achteraf blijken die bewegingen, die lichamelijkeheid heel fel een beeld te geven van een grote innerlijke betrokkenheid."

Je hebt ooit gezegd dat strakke structuren meer mogelijkheden tot emotionaliteit bieden.

"Ja. In de spanning tussen de 'emotieve dimensie van de beweging' en de structuur ervan. Die spanning bestaat en is een andere dan de puur sentimentele spanning. In deze voorstelling zijn structuren veel minder strak, zodat het geheel bij sommigen veel sentimenteler kan overkomen."

De scène achteraan bij de stoelen is heel reëel een achtervolging. Iemand wordt bedreigd en reageert daar op zijn heel persoonlijke manier op. Elke danseres reageert anders. Waar blijft dan het effect van de structuur?

"Die dingen zijn heel analytisch gemaakt: als zij zo gaat, is het mooi. De agressie en het wegduwen komen heel intuïtief. Als iemand Nadine duwt, hoe reageert zij daarop? Dan zeg ik, vind mij een beweging die anders is dan die van Fumiyo, hoe reageer jij als iemand je een trap geeft?"

